

Virtsu sadamasse uue kai nr 8 ehitamise

KESKKONNAMÕJUDE HINDAMISE PROGRAMM

Keskkonnamõju hindamise (KMH) programm on koostatud lähtudes Eesti vastavast seadusandlusest, eelkõige keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemide seadusest (RT I 2005, 15, 87) ning kooskõlas EL Direktiiviga 97/11/EEC, märts 1997.a., mis täiendab Direktiivi 85/337/EEC, juuni 1985, ja seisneb avalike ja eraõiguslike projektidega ettenähtud tegevuste keskkonnamõjude hindamises.

KMH objektiks on Virtsu sadamasse uue kaubalaevade kai nr.8 ehitamine, selleks vajaminev süvendamine ja ammutatava pinnase käitlemine. Sellega kaasneb ka sadama territooriumil uute asfaltkattega autoteede rajamine.

KMH koostamisel lähtutakse arendaja, AS Saarte Liinid koostatud vee erikasutuse loa taotluses antud tegevuse eemärgist ja kirjeldusest, ning Virtsu sadama detailplaneeringust. Kasutatakse erialakirjanduses leiduvaid materjale, samuti Eesti Mereakadeemia TÜ Eesti Mereinstituudi, OÜ Eesti Geoloogiakeskus jt. asutustes olemasolevaid võimalikus mõjupiirkonnas teostatud ja uuringute aruandeid, mis on kättesaadavad.

KMH teostajaks on Eesti Mereakadeemia, kes moodustas KMH tegemiseks ekspertgrupi A. Järvik'u, KMH litsents nr. 0028, juhtimisel (lisa 2).

Kavatsetava tegevuse kirjeldus ja eesmärgid ning reaalsed variantlahendused

Käesoleval ajal toimub Virtsu sadamas kaubalaevade teenindamine parvlaeva kai nr. 1 pikenduseks rajatud sildumisliini ääres. Valdava osa Virtsust veetava kauba moodustab killustik (aastane kaubakäive kuni 500 000 tonni), mille laadimisega laevadele kaasneb nii müra kui ka tolm, mis mõlemad häirivad parvlaevade reisijaid. Uus, spetsiaalselt kaubalevadele mõeldud kai on kavas rajada sadamabasseini läänossa. Sildumisliini pikkus tuleb 160 m ja sügavus kai ääres – 7 m abs. Kaini viiakse uus autotee. Peamiseks töödeldavaks kaubaartiklikuks jääb killustik. Kai kaugus lähimast parvlaevade sildumiskohast saab olema ca 250 m, mistõttu killustikutolm ei jõua enam parvlaevani. Süvendusmaht on 40 000 m³, mis kavatakse uputada merre, kuna tegemist on täitematerjaliks kõlbmatu pinnasega. Esialgsed geoloogilised uuringud on teostatud, kuid Arendajal on kavas tellida paralleelselt KMH-ga geotehnilised uuringud ja nende käigus organiseerida ka proovide kogumine pinnase reostatuse taseme hindamiseks. Kai ehitusprojekti koostab AS MERIN.

Kaadamiskohtadena tulevad vaatluse alla Puhtu lahe suudmeala lähistel olev pinnaseuputusala, mida on Virtsu sadama puhul seni kasutatud ja 2006.a. Kuivastu sadama puhul soovitatud kaadamisala Liivi lahes väljaspool Natura 2000 alade piire. Süvendajana on kavas kasutada kopsüsündajat. Pumpsüvendaja kasutamine ei ole käeoleval juhul võimalik, kui arvestada ammutatava pinnase iseloomu (saviliiv ja savi).

KMH aruande sisu

Aruanne peab andma KMH järelevalvajale EV Keskkonnaministeeriumole aluse vee erikasutuseloa väljastamiseks (või mitteväljastamiseks) Arendajale – AS-le Saarte Liinid. Aruandes määratletakse kavandatava tegevuse võimalik mõjupiirkond ja mõjutatavad keskkonnaobjektid ning selles käsitletakse ja analüüsitakse võimalikke keskkonnamõjusid reaalsete alternatiivlahenduste kaupa. Arvestatakse kavandatava tegevuse majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilis-ajaloolisi aspekte ning sadamale õigusaktidega kehtestatud tehnilisi nõudeid.

KMH meetodika

KMH käigus on kavas kasutada olemasolevaid seire ja teadusuuringute andmebaase kavandatava tegevuse mõjupiirkonna keskkonnaseisundi kirjeldamiseks, s.h piirkonnas teostatud merekeskkonna ja -elustiku seire materjale. Kavas on teostada heljumi leviku arvutused, kuna Virtsu sadamas eelnevalt toimunud süvenduste korral seda tehtud ei ole.

KMH objektiks olev tegevus on mõeldud ühtlasi ka navigatsiooniohutuse tõstmiseks Virtsu sadamas, mistõttu navigatsioonivariide ja nendega kaasneva võimaliku naftareostuse tõenäosus minimiseerub. Seetõttu võimaliku naftareostuse (õlilaigu leviku) mudelarvutusi KMH käigus ei teostata.

Alternatiivsete lahenduste võrdlemisel kasutatakse intervallskaalal põhinevat võrdlusmeetodit.

KMH teostamine

1. KMH Ekspertgrupi moodustamine ja KMH Programmi koostamine ning avalikustamine.

2. Sotsiaal-majanduslikud aspektid

1.1. Virtsu sadamasse uue kaubakai rajamise eesmärk ning logistiline põhjendus.

1.2. Võimalike huvigruppide määratlemine.

1.3. Sotsiaal-majanduslik põhjendus.

2. Võimaliku mõjupiirkonna, Virtsu sadamaga piirnevate maismaa ja merealade ning võimalike kaadamiskohtadega piirnevate merealade keskkonnaseisund.

2.1. Väinameri, kui Natura 2000 loodushoiu ja linnuhoiu ala (koodid: EE0040001 ja EE004002), nimetatud alade eesmärk, ülesanded, majandamine.

2.2. Piirkonnas paiknevad/elutsevad, või rännetel sinna sattuda võivad EV tasandil kaitstavad liigid.

2.3. Rajatava kai ala ja sellega vahetult piirneva sadama akvatooriumi merepõhja geoloogiline iseloomustus.

2.4. Teisaldatava pinnase iseloomustus, saasteainete sisaldus ja vastavus kehtivatele normatiividele.

2.5. Meteoroloogiline ja hüdroloogiline režiim (temperatuur, tuul, lainetus, hoovused, veetase, jääolud) Virtsu sadama akvatooriumis.

2.6. Tööde mõjupiirkonda jäävate merepõhjataimede ja -selgrootute koosluste iseloomustus.

2.7. Kalakooslused ja kalapüük Virtsu sadama ning võimalike kaadamiskohtade piirkonnas.

2.8. Linnustik ja imetajad võimalikus mõjupiirkonnas.

2.9. Virtsu sadama lääneosa maastik ning maismaataimestik.

3. Uue kai nr. 8 rajamisega Virtsu sadamas kavandatavate tööde üldiseloomustus ning kasutatav tehnoloogia. Jäätmekäitlus, elektri ja vee tarbimine, sademevee käitlemine. Võimalikud alternatiivlahendused (s.h süvendamisel kasutatava tehnoloogia osas, kai konstruktsiooni, ning kasutatavate materjalide osas, kaadamiskoha valik), 0-alternatiiv.

4. Kavandatava tegevuse ja selle võimalike alternatiivlahendustega kaasnev keskkonnamõju (töödeaeagne, eksploatatsiooniaeagne, riskimõjud).

4.1. Mõju Virtsu sadama akvatooriumi merepõhjasetete dünaamikale ja rannaprotsessidele sadama ümbruses.

4.2. Mõju hüdrodünaamilistele protsessidele Virtsu sadama piirkonnas, tekkiva heljumi levik

4.3. Võimalik mõju merepõhjaelustikule.

4.4. Võimalik mõju kalakooslustele ja kalapüügile.

4.5. Mõju maismaataimestikule ja –loomastikule ning –linnustikule.

4.6. Mõju piirkonna elanikkonnale ja parvlaevade reisijatele (müra, sotsiaal-majanduslikud mõjud).

4.7. Keskkonnamõjude olulisuse võrdlev hindamine.

4.8. Võimalikud keskkonnariskid kai ehitamise ja hilisema eksploatatsiooni ajal.

4.9. Negatiivsete keskkonnamõjude leevendamise või vältimise võimalused (s.h avariide ennetamise meetmed ja tagajärgede likvideerimise võimalikud lahendid).

4.10. Tegevuse vastavus keskkonnakaitse alastele jt. õigusaktidele, planeeringutele ning arengukavadele.

5. Hinnang olulise mõju võimalusele Väinamere Natura 2000 ala(de) terviklikkusele, eemärkidele ja võtmeliikidele, spetsiaalse Natura 2000 ala(de)le mõju hindamise vajaduse määratlemine.

6. Loodusressursside kasutamise otstarbekus sadama rekonstrueerimisel, vastavus säästva arengu printsiipidele.

7. Võimalike alternatiivlahenduste võrdlemine ja keskkonnakitseliselt parima alternatiivlahenduse valik.

8. Keskkonnaseire vajalikkus ja suunad.

9. Avalikustamine (kava lisas 3), selle käigus laekunud ettepanekud ja soovitused, nende arvestamine keskkonnamõju hindamise läbiviimisel.

10. Hindamistulemuste lühikokkuvõte.

(Allkiri, Arendaja AS Saarte Liinid)

„.....“ 2007.a.

Virtsu sadamasse uue kai nr 8 ehitamise

KESKKONNAMÕJUDE HINDAMISE EKSPERTGRUPP

A. Järvik, tehnikakandidaat, ekspertgrupi juht, kalastik ja kalapüük, sotsiaalsed aspektid, keskkonnamõjud ja nende võrdlemine ning üldpeatükid

L. Järv, M Sc, kalastik ja kalapüük, linnustik

H. Kukk, professor, merepõhjaelustik

T. Liblik, magistrant, hüdrodünaamika, meteoroloogia, heljumi levik

U. Lips, Ph.D, professor, hüdrodünaamika, meteoroloogia, heljumi levik

K. Orviku, D Sc., meregeoloogia, põhjasetted, rannaprotsessid

Vajadusel kaasatakse lisaks ka teisi tehnilisi eksperte.

Lisa 2 KMH programmile
Virtsu sadamasse uue kai nr 8 ehitamise

K M H

Teostamise ja avalikustamise ajakava

KMH teostamise ajakava

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 16 - 19, § 21 – 24.

Jrk.	Tegevuse nimetus	Kestus, projekti täitmise nädalad alates lepingu sõlmimisest	Tegevuse kirjeldus	Märkused
1.	Keskkonnamõju hindamine vee-erikasutusloa mahus (KMH)		KMH vastavalt EV keskkonnamõjude hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele (RTI, 24.03.2005, 15, 87)	
1.1.	KMH algatamine	1 - 2	KMH ekspertgrupi koostamine	
1.2.	KMH programmi koostamine	2 - 3	KMH programmi ja ajakava (s.h. avalikustamise) koostamine, esitamine KKM-le ja avalikustamise protseduuri algatamine, programmi väljapanek KKM-s, Arendaja	Esitatakse KKM-le 7 päeva enne avalikustamise väljakuulutamist
1.3.	KMH programmi avalikustamine	3 - 6	Avalikustamise käigus laekuvate ettepanekute ja märkuste kogumine, avaliku arutelu ettevalmistamine	
1.4.	KMH programmi avalik koosolek	7, üks päev	Avaliku koosoleku läbiviimine ja protokollimine koos	
1.5.	KMH programmi täiendamine	7	Laekunud (parandus)ettepanekute analüüs ja neile vastuste koostamine, KMH programmi paranduste sisseviimine ja parandatud variandi esitamine KKM-le	
1.6.	KMH programmi heakskiitmine	8-12		KKM-l on aega otsustamiseks 30 päeva, lisaks 14 päeva

				teatamiseks
1.7.	KMH aruande koostamine	8-14	KMH aruande koostamine vastavalt keskkonnamõtjude hindamise ja keskkonnasüsteemi saedusega ja selle allaktidega sätestatud nõuetele, konsultatsioonid huvigruppidega ja looduskaitsejatega, s.h. arvestades Natura 2000 objekte	Valminud aruanne esialgne versioon esitatakse KKM-le KMH teostamise 26. nädalal
1.8.	KMH avalikust arutelust teatamine	15-16		KKM-l on aruandega tutvumiseks 14 päeva, kuulutus peab olema 14 päeva enne koosolekut
1.9	KMH aruande avalikustamise koosolek	17, üks päev	Avaliku koosoleku läbiviimine ja protokollimine koos Arendajaga	
1.10.	KMH aruande täiendamine	18	Laekunud (parandus)ettepanekute analüüs ja neile vastuste koostamine, KMH aruandesse paranduste sisseviimine ja parandatud variandi esitamine KKM-le	
1.11.	KMH aruande heakskiitmine	19-23	Konsultatsioonid KKM-s	KKM-l on aega 30 päeva otsustamiseks

Avalikustamise ajakava:

KMH programm

1. KMH programmiga ja keskkonnamemorandumiga saab tutvuda alates 2007.a märtsi keskpaigast AS Saarte Liinid adminhoones Virtsu sadamas, Hanila Vallamajas ja EV Keskkonnaministeeriumis (Narva mnt 7a, ruum 423, Tallinn), Kontaktisikuks avalikkusega suhtlemisel on: arendusdirektor Peeter Oopkaup, tel.: 45 33 871, mobiil: 50 35 736, faks: 45 33 872, mail: peeter@saarteliinid.ee

2. Vastavad teated avalikustamise kohta saadetakse avaldamiseks (eelnevalt) Ametlikes Teadeannetes keskkonnamõtjude hindamise rubriigis ja Läänemaa maakonnalehes „Lääne Elu”.

3. KMH alustamisest ja lõpetamisest teatatakse kirjalikult Lääne Maavalitsust ning Hanila Vallavalitsust ja Eestimaa Keskkonnaühenduste Koda.

KMH aruanne

KMH aruanne valmib kava järgselt mais 2007.a. (vt. KMH teostamise ajagraafikut) ja selle valmimisest informeeritakse avalikkust vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-des 16 ja 17 sätestatud korrale (RTI, 24.03.2005, 15, 87). Aruanne pannakse trükitult välja avalikkusele AS Saarte Liinid adminhoones Virtsu sadamas, Hanila Vallavalitsuses ning Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse ja –tehnoloogia osakonnas Tallinnas, Narva mnt 7a. Samuti pannakse aruanne üles Keskkonnaministeeriumi kodulehele. Aruande valmimisest teatakse Ametlikes Teadaannetes ja informeeritakse kirjalikult Lääne Maakonna Valitsust, Hanila Vallavalitsust ja Eestimaa Keskkonnaühenduste Koda.

KMH aruande avalik arutelu toimub AS Saarte Liinid adminhoones Virtsu sadamas juunis 2007.a.. KMH eksperdi kontaktisik on Ahto Järvik (TÜ Eesti Mereinstituut) telefon: : 5265825, e-mail: ahto.jarvik@gmail.com. Arendaja kontaktisik on arendusdirektor Peeter Oopkaup, tel. 50 35 736.